

TILVÆKST Grovfoder nr. 7, 31. marts 2023

Indhold

- Mark
- Aktuelt i foderroer
- Regler og tilskud
- Rengøring af veje efter forårsarbejdet
- Fristforlængelse for indsendelse af sprøjtejournal og IPM
- Glyphosatprodukter – nyt om godkendelser

MARK

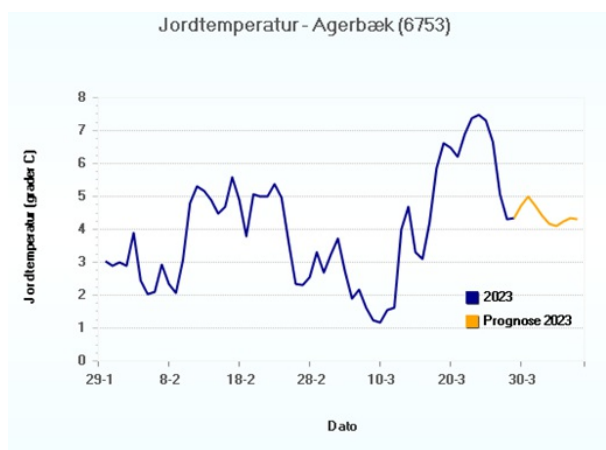
Aktuelt i foderroer

Af planterådgiver Thomas Harbo

Foderroer bør sås nu, selvom det er koldt. Pas på udtørring af såbedet. Så ikke lige før kraftig nedbør.

Jordtemperaturen er høj nok til såning

Som jeg skrev i TILVÆKST Grovfoder nr. 6 kvitterer foderroer for tidlig såning. Jordtemperaturen ligger i øjeblikket omkring de 4-5 °C, hvilket er tilstrækkelig til, at roerne begynder spiringen. Dette sker allerede fra 3 °C, så der er ingen grund til at vente med etableringen, hvis du kan lave et godt såbed, og der ikke er udsigt til større nedbørsmængder.

Figur 1 Jordtemperatur i 10 cm's dybde, Agerbæk (Kilde: SEGES)

Jordtemperaturen er høj nok til såning

Der er faldet en rekordstor nedbørsmængde i marts. Kun de færreste steder kan der inden for de kommende dage laves et godt såbed, men vi er så langt henne på foråret, at nogle få dage uden nedbør, med sol og temperaturer på 10-12 °C tørrer meget op på jorden. Selvom det er koldt, kan en pløjet, men upakket jord, hurtigt tørre ud, så du skal sørge for øjeblikkelig genpakning af jorden. Roefrøene sås ideelt i 2-2,5 cm's dybde på en fast bund, men du kan gå ned

til 3-3,5 cm's dybde, hvis såbedet er til den tørre side. Det er vigtigt for fremspiringen, at såbedet er jævnt og pakket ensartet, så frøene holdes opfugtede under spiringen. Tørre frøet ud, når spiringen er begyndt, dør spiren, og planten kommer til at mangle i rækken. Kan frøet ikke suge tilstrækkelig fugt til, at spiringen begynder umiddelbart efter såning, kan spiring ske op til fire uger efter såning, når de rette forhold indtræffer. Den forsinkede spiring giver uens plantestørrelse og svære betingelser for ukrudtsbekæmpelsen, hvor vi igennem en lang periode vil skulle passe på de små efternølere.

Selvom du kan lave et godt såbed, bør du ikke så roerne, hvis der er udsigt til kraftig nedbør i dagene lige efter såning. Ligger roefrøene i vandmættet jord i bare ret kort tid, er der risiko for at frøene dør af iltmangel.

Ukrudtsbekæmpelse før fremspiring, T0-sprøjtning

Vil du benytte Centium 36 CS som jordmiddel inden roernes fremspiring (T0-sprøjtning), skal udsprøjtning ske umiddelbart efter såning og senest inden fremspiring. Bemærk, på kommando CS; Kalif 360 CS, Clomate samt Reactor 360 CS, som alle har en godkendelse til mindre anvendelse, senest må benyttes tre dage efter såning. Centium 36 CS er det eneste clomazon-produkt, der må benyttes efter fremspiring. Du kan finde den relevante godkendelse i TILVÆKST Grovfoder nr. 6. Vær påpasselig med at anvende for høj dosis og undgå overlap. På sandjord anvendes 0,075 – 0,08 l/ha (Reactor 360 CS: Max. tilladt dosis på JB 1-3: 0,075 l/ha), mens der på lerjord kan anvendes 0,1 – 0,15 l/ha.

Som ved andre jordmidler fremmes virkningen af Centium 36 CS af et såbed uden større knolde og af fugtig jord. Ved udsprøjtning på en tør jordoverflade forbliver Centium 36 CS stabil, og virkningen kommer, når overfladen igen er fugtet op af regn. Undgå at sprøjte ved udsigt til større mængder nedbør.

Første ukrudtsbekæmpelse efter fremspiring, T1-sprøjtning

Første sprøjtning efter roernes fremspiring (T1-sprøjtning) er den vigtigste i sæsonen. Denne SKAL lykkes, hvis du skal kunne holde roemarken ren for ukrudt. Sprøjtningen udføres helt klassisk med Goltix SC 700, Betanal, Nortron SC samt penetreringsolie. Safari 50 WG anvendes kun undtagelsesvist ved T1-sprøjtningen, men ved fremspiring af bl.a. korsblomstret ukrudt, hanekro, kamille og storkenæb, kan det være aktuelt at supplere med Safari 50 WG. T1-sprøjtningen udføres på ukrudtets ægte kimbladsstadium – dvs. Når løvbladene kun kan anes som en lille knop. Forslag til midler og dosis fremgår af tabel 1.

Billede 1 Ukrudt med ægte kimblade, det første sæt løvblade ses kun som en lille knop
(Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Tabel 1 Standard løsningsforslag til T0 og T1-sprøjtning i foderroer

Sprøjtning	Middel	Dosis pr. ha	Bemærkning, ukrudtsbestand
T0 (før fremspiring)	Centium 36 CS	0,075 L	Inden roernes fremspiring. Ingen overlap.
T1 (Ukrudt med ægte kimblade)	Goltix SC 700	0,7-1,0 L	Hvor agersennep, burre, snorre, fliget brændsel, gulurt, hundepersille, kamille eller raps dominerer anvendes højeste dosis af Goltix.
	Betanal	1,5-2,0 L	
	Nortron SC	0,1 L	
	Renol	0,1-0,3 L	

Penetreringsolie er vigtig for effekten af bladmidlerne, men hvis dosis er for høj, kan det give svidninger af roerne. Dosis af penetreringsolie kan justeres efter forholdene som angivet i tabel 2. Mange har større mængder MaisOil på lager, fordi vi ikke i alle tilfælde anvender så høj en dosis, som firmaet anbefaler. MaisOil er en rigtig god penetreringsolie, og den kan erstatte enhver anden olie på markedet.

Tabel 2 Retningslinjer for dosering af penetreringsolie afhængig af temperatur og vokslag

Temperatur	Renol / penetreringsolie [L/ha]
	Første sprøjtning
10-15 °C	0,3
15-22 °C	0,1 – 0,2
Over 22 °C	--

REGLER OG TILSKUD

Rengøring af veje efter forårsarbejdet

Af planterådgiver Thomas Harbo

Her inden forårsarbejdet rigtigt går i gang, er det på sin plads at genopfriske de vigtigste regler, som gælder, når kørebanen på offentlige veje tilsvines med mudder i forbindelse med markarbejdet. Undgå farlige situationer og uheld ved korrekt skiltning, mens arbejdet står på, og rengøring af kørebanen – evt. mens arbejdet pågår, og under alle omstændigheder når arbejdet er afsluttet.

Skiltning og rengøring

Ved forårs- og efterårssæsonens markarbejde kan det ikke undgås, at der ved kørsel til og fra markerne slæbes større eller mindre mængder jord og mudder ud på de offentlige veje.

Billede 2 Kørebane tilsvinet med mudder efter gyllenedfældning (Foto: Thomas Harbo)

Dette er – afhængig af omfanget – til gene eller direkte til fare for den øvrige trafik. Forholdet om tilsvining af veje er reguleret i færdselslovens § 87, hvor der står følgende:

"Der må ikke på vej henkastes eller efterlades noget, der kan være til fare eller ulempe for færdslen.

Stk.2 Såfremt der fra køretøj tabes eller spildes noget på vej, der kan være til fare eller ulempe for færdslen, skal dette straks fjernes. Kan dette ikke ske, skal andre, indtil faren eller ulempen er fjernet, ved afmærkning eller på anden lignende måde gøres opmærksom på forholdet.

Stk.3 Transport-, bygnings- og boligministeren kan fastsætte bestemmelser om anbringelse af beholdere og lignende genstande på vej. Transport-, bygnings- og boligministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om afmærkning af vejmaterialer på vej."

Når føret er sådan, at du slæber jord og mudder ud på kørebanen, bør du iagttage flg. forholdsregler:

- Mens arbejdet står på, skal der skiltes med advarselstavle A 31, glat kørebane.

Figur 2 Advarselstavle A31, glat kørebane

- Når arbejdet er overstået, skal vejbanen rengøres, så der ikke bagefter er øget risiko for den øvrige trafik.

Du kan altid rette henvendelse til kommunen for vejledning, hvor det er vejformanden, der udstikker retningslinjerne for, hvordan vejen skal rengøres.

Advarselstavler kan købes flere steder såvel i fysiske butikker som på nettet. En søgning på "A31" giver flere hits, bl.a. på www.a39.dk, www.carl-ras.dk, www.p-lindberg.dk og www.engrospriser.dk. Prisen for tavlerne ligger på 400 – 575 kr./stk. - afhængig af størrelse og udførelse.

Erstatningsansvar ved uheld

Det er den, som sviner vejen til, der er forpligtiget til at rengøre kørebanen – dvs. at det påhviler maskinstationen at sørge for det, hvis det er dem, som har stået for gylleudbringningen henholdsvis dig selv, hvis du selv udbringer gyllen.

I en række tilfælde har politiet inden for det seneste år påbudt maskinstation eller landmand også løbende at holde vejbanen rengjort, selvom dagens markarbejdet ikke var afsluttet. Et eventuelt erstatningsansvar i forbindelse med et uheld forårsaget af en tilsvinet kørebane, vil blive vurderet i det enkelte tilfælde. Det vil herunder blive vurderet i hvor høj grad, maskinstationen/landmanden har levet op til færdselslovens bestemmelse om skiltning og rengøring af kørebanen. Overtrædelser af færdselsloven straffes med bøde. Du kan kontakte dit forsikringsselskab for at høre, hvordan du er forsikret, hvis der sker uheld.

Mange er gode til at rydde op efter sig. I andre tilfælde er det åbenlyst, at der ikke er tilstrækkelig opmærksomhed på at få gjort rent, hvilket kan have alvorlige konsekvenser. Da der ofte vil kunne henvises til dig som landmand, hvis der sker en ulykke forårsaget af, at der ikke er ryddet godt nok op, er det måske en idé at have en (skriftlig) aftale eller en aftale bekræftet pr. e-mail med maskinstationen om rengøring / oprydning på vejbanen.

Fristforlængelse for indsendelse af sprøjtejournal og IPM

Af planterådgiver Vivi Ernstsén

Fristen for indsendelse af sprøjtejournal og IPM-skema er den 31. marts, dog har Miljøstyrelsen efterkommet ønsket fra erhvervet om at forlænge fristen. Forlængelsen er udsat med 14 dage, hvilket betyder at sprøjtejournal og IPM skal være indsendt senest den 14. April. Det betyder ikke, at det er nu du skal ånde lettet op og vente til sidste øjeblik med at indsende dine sprøjteoplysninger, for IPM-skemaet kan først besvares, når sprøjtejournalen er indsendt. Der bliver lukket for indberetning, når fristen er overskredet.

Sanktionen for ikke at indberette IPM-skema er politianmeldelse og bøde.

Glyphosatprodukter – nyt om godkendelser

Af planterådgiver Thomas Harbo

Alle glyphosatprodukter får ny godkendelse. Der er produkter i handelen, som må anvendes efter årsskiftet.

Få brugt produkter med gammel godkendelse i denne sprøjtesæson

Pga. forbuddet mod at anvende glyphosat på befæstede og stærkt permeable arealer fra 1. januar 2024 er der

anvendelses- og opbevaringsforbud for alle produkter med gammel godkendelse fra 1. januar 2024. Sørg derfor for at få brugt de udgående produkter op, så der ikke er gamle midler på lager, når sprøjtesæsonen 2023 er ovre.

Fire produkter har dog en midlertidig godkendelse eller en godkendelse, der ikke er afklaret. Det betyder, at godkendelsen for de fire produkter udløber pr. 30. april 2023, hvorefter der er den normale periode på 18 måneder til at afvikle lageret. Disse produkter må således anvendes og opbevares frem til 30. oktober 2024. Det drejer sig om flg.:

Tabel 3 Flg. fire produkter må anvendes frem til 30. september 2024 (Kilde: SEGES).

Produkt	Registreringsnummer
Barclay Barbarian Super 360	357-16
Glyphomax 48 HL	756-7
Gallup Hi-Aktiv	357-14
Gallup Super 360	357-15

Produkter med ny godkendelse – læs etiketten nøje igennem

Indtil videre er der kun godkendt seks glyphosatprodukter "efter de nye retningslinjer", som kommer til at gælde fremover. Det drejer sig om midlerne i tabel 4.

Tabel 4 Disse produkter har godkendelse efter de nye retningslinjer (Kilde: SEGES)

Produkt	Registreringsnummer
Glyphomax 480 SL	756-8
Roundup Flex XL	18-670
Roundup Flick XL	18-672
Roundup PowerMax XL	18-671
Roundup XL	18-669
Taifun	396-90

Der er ændringer i de nye godkendelser i forhold til det, du kender. Der er nogle forenklinger og ensretninger i godkendelserne produkterne imellem, men der er også en række forskelle, der kan give anledning til fejl. Læs derfor altid etiketten grundigt, inden du anvender produkterne. De væsentligste generelle forskelle fra tidligere, kan du se herunder:

- én behandling pr. vækstår.
- SEGES vurderer dog, at det er OK at skifte mellem produkter i samme vækstår.
- Ikke godkendt i korn til fødevarer (brød, gryn og malt)
- Ikke længere godkendt på befæstede og stærkt permeable arealer.
- Inkonsekvenser i godkendelser – vær meget opmærksom på, at din anvendelse er nævnt på brugsanvisningen.
- Taifun må med den foreliggende godkendelse anvendes i stub forår og efterår, men ikke ved falsk såbed efter jordbehandling eller såning.
- Vær opmærksom på forbehold for opfodring af afgrøder, hvor produktet er anvendt.